

TURISTA

8-9 | 2011

SRPEN - ZÁŘÍ

Mapky, obrázky a texty k pořadu

S Čechem po Čechách

Hlubiny české krajiny & Hřebenovka

Toulky s Toulavou kamerou

Muzeum Keltů v Dobšicích

*Co má Vysoká Lhota společného
se stříbrným plátnem*

Dolní Ročov – mistrovské dílo Kiliána Ignáce Dientzenhofera

Za Nepraktou do Spáleného Poříčí

Brá德勒ovy boudy

*Kde nechal čert
parádní stopu*

Žampach

Hamrštejn

Na skok do Africké savany

Cvrkot pozdního léta

Zámek v Žinkovech

aneb Jak a kde skončili potomci E. Škody

*Slavkovská dráha
v lese zakletá*

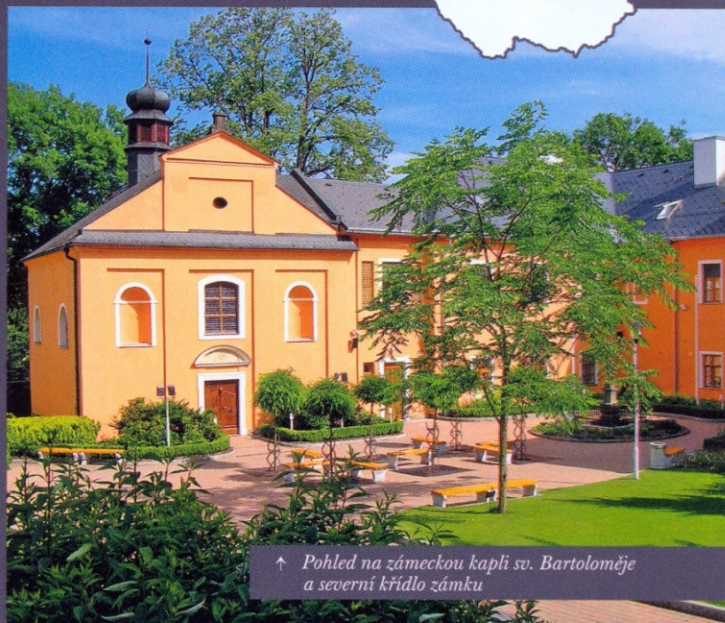

L | 123
Cena: 45 Kč

↑ Text a foto:
Jan Pfoertner

Obec Žampach, v níž v současnosti žijí necelé tři stovky obyvatel, naleznete v podhůří Orlických hor, zhruba 12 km severovýchodně od okresního města Ústí nad Orlicí. Pokud ji navštívíte, budete překvapeni, kolik turistických cílů může tato malebná vesnička nabídnout. A nejsou to cíle ledajaké! Celková délka vycházkového okruhu, jenž společně absolvujeme, nepřesáhne 5 km, ale nečekejte, že budete během hodinky zpět...

↑ Pohled na zámeckou kapli sv. Bartoloměje a severní křídlo zámku

Žampach

Ať už přijedete do Žampachu z jakékoli strany, perfektní a přehledné značení vás bezpečně navede na veřejné parkoviště u zámku. Přejděte silnici a vstupte do areálu krásně upravených zámeckých zahrad. První zastávku si udělejte v místním informačním centru, které najdete v příjemném prostředí klenutého sklepení. Kromě všech potřebných služeb, materiálů, průvodců a drobného občerstvení zde získáte i pamětní razítka. Otevírací doba infocentra v květnu až září 9–19 hodin, v říjnu až dubnu 9–17.30 hodin, telefon: 465 618 184, mobil 604 846 410, email: info@uspza.cz.

Na místě tvrze je dnes zámek

Hned vedle informačního centra se nachází budova raně barokního zámku, přestavěného v roce 1672 z původní tvrze. V letech 1701 až 1713 byla k severnímu zámeckému křídlu přistavěna raně barokní kaple sv. Bartoloměje. Po následných stavebních úpravách získala budova dnešní půdorys ve tvaru písmene E. Jak zámek, tak kapli, jež je nejhodnotnější částí celého komplexu, využívá v současnosti organizace Domov pod hradem Žampach jako ústav pro osoby se zdravotním postižením. Nicméně prohlídka interiéru kaple je možná, neboť ta je veřejnosti přístupná.

↑ Informační tabule v arboretu

↑ Vyhlička na panorama Orlických hor

Za poučením do arboreta

V zámeckém parku, v precizně udržovaném arboretu, si přijdou na své milovníci botaniky. Park má rozlohu více než 4 hektary a je rozdělen na tři části – horní nad hospodářskými budovami, dolní pod silnicí a třetí část ve vnitřním zámeckém areálu. Kromě dolní části parku najdete všude tabulky, jež poskytnou základní informace o stromech a keřích zastoupených v parkové výsadbě. Celkem je vyvěšeno 15 velkých oboustranných informačních tabulí a cca 500 malých tabulek. Však tu také roste více jak 300 druhů a odrůd zajímavých dřevin.

Arboretum s množstvím laviček, hřišť i zastřešeným altánem je ideálním místem k odpočinku.

Pomník diplomata

U východu ze zámecké zahrady stojí památník věnovaný Františku Lützowi (1849–1916), významnému historikovi a diplomatovi, jenž byl velkým znalcem českých dějin a literatury. Právě tady, na Žampachu, sepsal většinu svých vědeckých a historických prací, které výrazně přispěly k propagaci české kultury v Anglii a Americe.

U turistického rozcestníku v centru obce (mimochoodem Žampachem prochází červeně značená dálková cesta Dr. J. S. Gutha-Jarkovského) se nachází další dvě významné památky. Dřevěná zvonička pocházející z roku 1929 byla postavena podle vzoru původní zvoničky s jedním zvonek, kterou zničila větrná smršť v roce 1882. Zajímavostí je, že tuto zvoničku místní obnovili již dřívě, ale podpálil jim ji neznámý žhář, a tak lehla popelem. A aby toho nebylo málo, v roce 1917 přišli o její zvon, neboť ten byl zrekvírován armádou.

Hned vedle zvoničky stojí obecní kříž, který pochází z roku 1693 a byl pravděpodobně postaven královéhradeckými jezuity. Má na sobě vyrytý letopočet, který je

stejný jako na další unikátní pozoruhodnosti v obci, jíž je vrchnostenský kamenný pranýř. K němu dorazíme až po návratu z hradu.

Vzhůru na hrad a pak na pranýř...

Ano, v Žampachu totiž kromě zámku, zámeckých zahrad, kaple, arboreta, zvoničky, obecního kříže, památných stromů, volně přístupného lapidária, zámecké lávky, zámecké stodoly, zámecké studny a kamenného pranýře mají i zříceninu středověkého hradu! První písemná zmínka o něm pochází z roku 1309. Asi v roce 1324 jej vlastnil český král Jan Lucemburský a jako větší hradů potkal i tehle smutný osud. Během let byl několikrát dobyt, vyloupen, zpusťován a v období třicetileté války zanikl. Většina materiálu pak následně posloužila k výstavbě zámku a přilehlých hospodářských budov.

Torzo volně přístupného hradu stojí na výrazném zalesněném vrchu nad obcí ve výšce 546 m n. m. Vede k němu cesta zpočátku přímo odpočinková, pevná, dlážděná. U rozcestníku, kde odbočíme vlevo, však nastane změna – prudké stoupání na vrchol kopce s převýšením cca 100 m lze překonat jen díky traverzující lesní pěšině. Nahoře však pro vzrostlou vegetaci chybí

↓ Dřevěná zvonička z roku 1929 v centru obce

výhled do krajiny. I toho se nakonec přece jen dočkáme, ale paradoxně až pod kopcem. Při návratu u již zmíněného rozcestníku pokračujeme rovně (nevracíme se stejnou dlážděnou cestou). Místní značení nás dovede k pranýři na úpatí kopce. Pokud máte čisté svědomí, nemusíte se ničeho obávat. Avšak v minulosti byly i drobné prohřešky trestány pranýřováním. Většinou stávaly pranýře na veřejných a hojně frekventovaných místech a odsouzenci tak byli vystaveni posměš-

kům kolemjdoucích. Pranýřů se v České republice dochovalo jen několik kusů a tenhle patří k těm zachovalejším. Má původní kruh, ke kterému byli provinilci přivazováni. Ale na původním místě nestojí, již dvakrát byl přestěhován (v letech 1904 a 1920).

Od pranýře stačí přejít úvozovou cestu po zámecké lávce, pocházející z roku 1886, zpět do horní části zámeckých zahrad, kde si můžeme vychutnat nádhernou vyhlídku do kraje s výhledem na panora-

ma blízkých Orlických hor. Jako všude v Žampachu, i tady najdeme bezchybné značení a tabulku s popisem.

Většina zmíněných objektů je chráněna jako kulturní památka ČR. Respektujte, prosím, i místní obyvatelé Domova pod hradem a pravidla chráněné parkové výsadby. Před samotnou návštěvou Žampachu doporučuji navštívit precizně vytvořené a bohatě internetové stránky www.uspza.cz.

↓ Pohled na vrch Žampach z jižní strany

© PLANstudio s.r.o.

↓ Kamenný pranýř z roku 1693, stojící na úpatí kopce

↓ Tůrzo hradu Žampach na stejnojmenném vrchu (546 m n. m.)

